

ת"פ 51287/09/22 - מדינת ישראל נגד אושרת אופק

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו
ת"פ 51287-09-22 מדינת ישראל נ' אופק

לפני בעניין:	כבוד השופט אורן שגב המאשימה
נגד הנאשמת	מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד חן אביטן
	אשרת אופק ע"י ב"כ עוה"ד אלירון גינצבורג

גזר דין

1. בדיון שהתקיים בפניי ביום 29.05.23 הורשעה הנאשמת, על פי הודאתה, בעבירות של אי העברת סכומים שנוכו ליעדם במועד - עבירה לפי סעיפים 25א(א) + 25ב(ב) לחוק הגנת השכר, שתי"ח-1958 (125 יחידות עבירה); ניכוי אסור משכר עבודה - עבירה לפי סעיף 25(א) ו- 25ב(ב) לחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958 (233 יחידות עבירה) ואיסור קבלת בטוחות ומימושן - עבירה לפי סעיפים 2 ו- 4(א) לחוק איסור קבלת בטוחות מעובד תשע"ב - 2012 (23 יחידות עבירה), והכל כמפורט בפרק ב' בכתב האישום.

2. ביום 10.07.23 נשמעו הטיעונים לעונש. ב"כ המאשימה ביקש, והותר לו, להשלים טיעונים בכתב (מא/1). להלן תמצית טענות המאשימה:

(א) בכתב האישום מתוארים שלושה אירועים שונים, וכל מעשה צריך להיות מוגדר כאירוע נפרד, וזאת לנוכח הערכים החברתיים השונים העומדים בבסיס כל עבירה, ולנוכח היקף הנזק כמספר העובדים;

(ב) מקום בו מדובר בריבוי עבירות, כמו במקרה שלפנינו, מתחם הענישה צריך להיקבע ביחס לכל עובד ועובד וביחס לכל מועד בו נפגעו זכויות העובד, עמדה זו נסמכת על פסיקת בית הדין הארצי בע"פ (ארצי) 57160-01-14 מדינת ישראל נ' **חדוות הורים בע"מ** ובע"פ (ארצי) 25307-12-15 **מרדכי שחם נ' מדינת ישראל**.

(ג) לעניין הערכים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה של אי העברת סכומים שנוכו ליעדם, הפסיקה קבעה כי מדובר בעבירה שיש להתייחס אליה בחומרה (ע"ע 73/03 **קרן ההשתלמות לעובדי הרשויות המקומיות בע"מ נ' ערבה המועצה המקומית**). עוד נקבע בת.פ. (אזורי תל אביב) 66844-10-18 **מדינת ישראל נ' שרה בורייה קנדינוב**, כי חוק הגנת השכר בא להגן על אינטרס ציבורי מובהק וליתן הגנה לעובד אשר מנוכים משכרו כספים, ולא מועברים ליעדם. מדובר בפגיעה ישירה בכיסו של העובד ובזכויותיו הסוציאליות; אשר להגבלת ניכויים משכרו של עובד, תכלית החוק היא לשמור על זכויות

סוציאליות מינימליות של עובדים, ואשר לחוק איסור בטחונות, התכלית היא למגר תופעה של דרישת מעסיקים לקבל מעובדיהם בטחונות לשם הבטחת הישגותם בעבודה או בעת קבלתם לעבודה, תוך הגבלת חופש העיסוק והבחירה שלהם לעבור ממקום עבודה אחד לאחר.

(ד) מדיניות הענישה הנהוגה באה לידי ביטוי בפסקי דין שונים של בתי הדין לעבודה, כפי שמפורט בסעיפים 26-27 לטיעונים, וביחס לעבירה על חוק איסור קבלת בטחונות מעובד, מתחם הענישה הראוי הוא בין 30% ל- 50% מהקנס המקסימלי.

(ה) אשר לעונש הספציפי בתוך מתחם הענישה, הנאשמת הודתה בעובדות כתב האישום וחסכה מזמנו של בית הדין, ואולם, מאידך גיסא, יש להתחשב בעבירות שבוצעו בהיקף רחב ביותר למשך זמן ממושך של למעלה משנה.

3. לאור האמור לעיל, ביקש ב"כ המאשימה כדלקמן:

3.1 בגין 125 עבירות לפי חוק הגנת השכר (אי העברת סכומים שנוכו ליעדם במועד), קנס בין 250,000 ₪ ל- 500,000 ₪, וקנס ספציפי על הרף הנמוך של מתחם זה בסך 250,000 ₪;

3.2 בגין 233 עבירות לפי חוק הגנת השכר (ניכוי אסור משכר עבודה), קנס בין 25,000 ₪ ל- 73,000 ₪, וקנס ספציפי בסך 25,000 ₪;

3.3 בגין 125 עבירות לפי חוק איסור קבלת בטחונות מעובד (איסור קבלת בטוחות ומימושן), קנס בין 1,039,140 ₪ לבין 1,731,900 ₪, וקנס ספציפי בסך 1,039,140 ₪.

4. בנוסף, ביקש ב"כ המאשימה, כי הנאשמת תחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעה על פי הודאתה בתיק זה למשך תקופה של 3 שנים, וכי התנאי המותנה יועמד על סכום הקנס המקסימאלי.

5. ב"כ הנאשמת הקדים וטען, כי הנאשמת הודתה בהזדמנות הראשונה בעבירות המיוחסות לה בכתב האישום, ובכך נחסך זמן שיפוטי. הדבר מלמד על כך שלקחה אחריות למעשיה, המשיך וטען. עוד טען, בתמצית כדלקמן:

5.1 האג'נדה החברתית של העסק של הנאשמת היא לתת הזדמנויות לאוכלוסייה המוחלשת, בדגש על נשים חרדיות, והנאשמת נתנה להן גישה ללימודי הייטק ולמשרות נחשקות ולימדה אותן תכנות;

5.2 העסק כבר לא פעיל. בסיום ההכשרה של הנשים החרדיות הנאשמת נהגה לקלוט אותן בתוך מסגרת תעסוקתית והעניקה להן תנאי משרה גבוהים בהרבה ממה שנהוג במגזר החרדי;

5.3 מה שהוביל לקריסה של הנאשמת היא דרישה לקבלת דמי חסות (protection) וביוש (shaming) מטעם עסקנים חרדיים שניסו לשלב את המקורבים שלהם בעסק של הנאשמת, ומשזו סירבה, היא נענשה על ידי פרסום של כתבות משמיצות נגדה בעיתונים ובטלוויזיה ועל ידי לחצים שהופעלו עליה וחרמות;

- 5.4 כיום הנאשמת נמצאת בהליך של חדלות פירעון ונדרשת לשלם כל חודש סך של 600 ₪. היא עובדת כשכירה, משתכרת כ- 7,000 ₪ בחודש, ולה 5 ילדים קטינים הסמוכים על שולחנה. הגדול מבניהם בין 14 שנים;
- 5.5 הילד האמצעי בן שש מוגדר כילד עם צרכים מיוחדים ומוכר על ידי המל"ל. מוגבלותו מחייבת את הנאשמת להיות לצדו שכן הוא תלוי בעזרת הזולת ואינו מנהל אורח חיים עצמאי;
6. לבקשת הסניגור, הותר לו להשלים טיעונים בכתב ולצרף אליהם אסמכתאות, וכך הוא עשה ביום 24.07.23. במסגרת השלמת הטענות, צרף אסמכתאות למסע הביוש וההכפשה שעבר על הנאשמת (נספחים 1 ו-2), תלוש שכר המעיד על הכנסתה החודשית (נספח 3), העתק תעודת נכה של אחד מילדיה של הנאשמת (נספח 4). עוד הוסיף, בתמצית כי:
- 6.1 בעלה של הנאשמת, שהוכרז אף הוא כפושט רגל ולפני מספר חודשים קיבל הפטר, מועסק כיום כשכיר ומשתכר 8,000 ₪;
- 6.2 בשל מצוקתם הכלכלית, עברו הנאשמת ומשפחתה להתגורר בעיר עפולה;
- 6.3 ביצוע העבירות ע"י הנאשמת נבע מחוסר ניסיון בעולם העסקי ומייעוץ מקצועי שגוי שקיבלה;
- 6.4 יש לראות בכל פרטי האישום אירוע אחד, הכולל יחידת עבירה אחת, ובהתאם לגזור עונש כולל לכל פרטי האישום בשל אותו אירוע. הסיבה לכך היא כי הנאשמת היתה מעסיקתם היחידה של כל העובדים, ויש בכל אחד מהאירועים קשר הדוק וסמיכות זמנים, בהתאם לפסיקה;
- 6.5 מתקיים צידוק לחרוג ממתחם הענישה לקולא ולהסתפק בהטלת קנסות סמליים בלבד ובהתחייבות להימנע מביצוע עבירה;
- 6.6 יש לאפשר לנאשמת לפרוס את תשלום הקנסות לתשלומים.
7. לבסוף, הנאשמת ביקשה לומר מספר דברים והקדימה והביעה את צערה והצהירה כי היא לוקחת אחריות וכי היא מבינה את החומרה של הדברים. עוד הוסיפה, כי היא אדם נורמטיבי, אם ל-5 ילדים וזהו לה המפגש הראשון עם הרשויות. הנאשמת הוסיפה, כי העסק היה מלווה משפטית ע"י משרד עורכי דין מהגדולים בארץ, ואף אחד לא טרח להגיד לה שיש בעיה משפטית עם האופן בו החוזים נוסחו.

דין והכרעה

8. אקדים ואציין, כי מדובר באחד מכתבי האישום החמורים שהוגשו בבית דין זה לאחרונה. עסקינן ב-3 עבירות שבוצעו מספר רב מאוד של פעמים ביחס לעובדים רבים, סה"כ 381 יחידות עבירה.
9. עבירות אלה מגלמות פגיעה ישירה ובוטה בזכויותיהן של עובדות, אשר הוגדרו ע"י הנאשמת עצמה כאוכלוסייה חלשה. שתי העבירות הראשונות: אי העברת סכומים שנוכו ליעדם במועד וניכוי אסור משכר עבודה, אינן יותר מאשר

שליחת יד לכיסו של עובד, אגב פגיעה ממשית ומוחשית בזכויותיו ובביטחונו הסוציאלי, ולא בכדי ראה המחוקק לנכון להכביד ידו בכל הקשור לקנסות שנקבעו לצד עבירות אלה. לפיכך, ביחס לעבירה הראשונה של ניכוי סכומים משכר העובד ואי העברתם ליעדם, קבע המחוקק עונש מאסר של שנתיים או קנס בגובה 1,130,000 ₪ (פי חמישה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**); ביחס לעבירה השנייה - קנס בסך 37,650 ₪ לכל יחידת עבירה.

10. חמורה לא פחות היא העבירה השלישית של קבלת בטוחה מעובד ומימושה. הלכה למעשה, מדובר בסכום כסף שעל עובד להקדים ולשלם למעסיק עבור הזכות להיות מועסק על ידו, דבר המהווה פגיעה ישירה בחופש העיסוק ואף בעיקרון השוויון, שכן עובד שידו לא משגת לשלם את "דמי הקדימה" הללו, מוצא עצמו מחוסר פרנסה, ללא קשר ליכולתו המקצועית ולכישוריו האישיים. לא בכדי קבע המחוקק ביחס לעבירה זו עונש של מאסר של 6 חודשים או כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, היינו 150,600 ₪.

11. לאור האמור לעיל, סבורני כי צודקת המאשימה בטענתה כי מדובר בחמורות שבעבירות הפליליות בעולם דיני העבודה. הוסף לכך את ריבוי העבירות ואת משך הזמן שבמהלכו בוצעו עבירות אלה ביחס לכל כך הרבה עובדות (מוחלשות, כדברי הנאשמת עצמה), ותקבל את הצידוק המלא לקביעת מתחמי ענישה כפי שנתבקשו.

12. נימוק נוסף שיש לקחת בחשבון הוא כי מדובר בעבירות שהוגדרו כלכליות, במובן זה שהמעסיק העבריין משיא לעצמו רווח כלכלי של ממש בבצעו עבירות אלה. לשון אחר, תוצאת העבירות היא התעשרות שלא כדין מצד מעסיק עבריין על חשבוננו ועל חשבון זכויותיו הסוציאליות ובטחונו הכלכלי של העובד.

13. בנוסף, אין בידי לקבל את טענת הנאשמת בנוגע לאופן בו יש לראות בכל פרטי האישום אירוע אחד, הכולל יחידת עבירה אחת, ובהתאם לגזור עונש כולל לכל פרטי האישום בשל אותו אירוע רק משום שהנאשמת היתה מעסיקתם היחידה של כל העובדים, ומשום שיש קשר הדוק וסמיכות זמנים, ואבהיר.

14. מדובר בשלוש עבירות שונות שבוצעו ביחס לעובדות שונות למשך פרקי זמן שונים. כך, לשם דוגמה, העבירה הראשונה בוצעה ביחס ל-125 עובדות, בעוד העבירה השנייה בוצעה כלפי לא פחות מ-233 עובדות, ואילו העבירה השלישית בוצעה "רק" ביחס ל-23 עובדות.

15. לאור כל האמור לעיל, אני קובע כי מתחמי הענישה הם כדלקמן:

15.1 בגין 125 עבירות לפי חוק הגנת השכר (אי העברת סכומים שנוכו ליעדם במועד), קנס בין 250,000 ₪ ל- 500,000 ₪;

15.2 בגין 233 עבירות לפי חוק הגנת השכר (ניכוי אסור משכר עבודה), קנס בין 25,000 ₪ ל- 73,000 ₪;

15.3 בגין 125 עבירות לפי חוק איסור קבלת בטחונות מעובד (איסור קבלת בטוחות ומימושן), קנס בין 1,039,140 ₪ לבין 1,731,900 ₪.

16. אשר לעונש הספציפי הראוי במקרה זה, לאחר ששקלתי את טיעוני הנאשמת ועיינתי במסמכים שהוצגו לעיוני, סבורני כי נסיבותיה האישיות, המשפחתיות והכלכליות, כפי שיפורט להלן, מצדיקות חריגה לקולא מהקנסות

הספציפיים שהמאשימה דרשה, כפי שאפרט להלן, ואולם, בטרם אפנה לכך, מוצא אני לנכון לציין, לנוכח החומרה היתרה שאני מייחס לעבירות שבוצעו ע"י הנאשמת כמו גם לריבויין, כי אלמלא נסיבותיה האישיות, הייתי, פוסק קנסות כספיים כבדים, וזאת משום שבהתאם להלכה הנוהגת, יש להרתיע מעסיקים פוטנציאליים אחרים לבל יאמצו לעצמם התנהגות עבריינית ביחס לעובדיהם, בדומה לעובדותיו של מקרה זה.

17. להלן אפרט את הנימוקים שהובילו אותי להחלטה כי יש הצדקה לחרוג ממתחם הענישה שהוצע ע"י המאשימה:

(א) הודאתה של הנאשמת בהזדמנות הראשונה אכן חסכה זמן שיפוטי ומשאבים יקרים מצד המאשימה בניהול משפט פלילי, ומן הראוי לקחת זאת בחשבון, כמקובל. בנוסף לכך, סבורני כי הודאת הנאשמת מביאה לידי ביטוי את הכרתה בעבירות שביצעה ואת העובדה שהפנימה את חומרתן, ובמקרה זה, חומרתן היתרה;

(ב) נסיבותיה האישיות של הנאשמת אינן פשוטות. העסק שניהלה, ככל הנראה עם בעלה, קרס ושניהם נכנסו להליך של חדלות פירעון. בעלה של הנאשמת קיבל הפטר, ואילו היא עדיין נמצאת בעיצומו של ההליך;

(ג) הנאשמת עובדת כיום כשכירה, והיא ובעלה מטופלים ב-5 ילדים, שאחד מהם בעל צרכים מיוחדים.

18. לאור האמור לעיל, סבורני כי יש חשיבות לכך שהנאשמת ומשפחתה יוכלו להמשיך ולקיים את התא המשפחתי בכוחות עצמם, ולא יפלו חלילה על הקופה הציבורית. השתתפות קנסות כספיים שהנאשמת לא תוכל לעמוד בהם, לא תשרת את האינטרס הציבורי, ולמעשה, עלולה להשיג את המטרה ההפוכה.

19. יחד עם זאת, על מנת שהעונש יהיה הרתעתי דיו לנוכח חומרת העבירות וריבויין, החלטתי להיעתר לבקשת המאשימה ולחייב את הנאשמת לחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעה לפרק הזמן המקסימלי הקבוע בחוק - 3 שנים, וכן לקבוע לצד התחייבויות אלה קנסות מותנים גבוהים במיוחד, כפי שאפרט בהמשך. החלטתי זו נסמכת מבחינה משפטית על ההלכה, לפיה התחייבות כאמור מהווה כשלעצמה עונש של קנס מותנה, הגם שמדובר בעונש הקל שבעונשים הקבועים בחוק העונשין (ראו דברי כב' הנשיא (בדימ') א. גרוניס בדנ"פ 8062/12 **מדינת ישראל המשרד להגנת הסביבה נ' חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ**, (2.4.2015) וכן על ההלכה שנקבעה בתיק ע"פ 52001-05-14 **טיב טעם רשתות בע"מ נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 01.08.16).

אחרית דבר

20. לאור כל האמור לעיל, לאור נסיבותיה האישיות של הנאשמת, אני משית עליה את העונשים הבאים, תוך חריגה ממתחם הענישה:

20.1 בגין העבירה של אי העברת סכומים שנוכו ליעדם במועד - קנס בסך 15,000 ₪;

20.2 בגין העבירה של ניכוי אסור משכר עבודה - קנס בסך 10,000 ₪;

20.3 בגין עבירה של קבלת בטוחות ומימושן - קנס בסך 15,000 ₪.

עמוד 5

21. הקנס הכולל בסך ₪ 40,000 ישולם ב- 40 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים בסך 1,000 ₪ כל אחד. מועד תשלומו של התשלום הראשון - 01.01.2024.

22. בנוסף, אני מורה לנאשמת לחתום בתוך 45 יום מהיום על התחייבות להימנע מביצוע כל אחת מ-3 העבירות בהן הורשעה על פי הודאתה בתיק זה, למשך 3 שנים מהיום, וקובע כי ככל שתפר את התחייבותה, היא תהיה צפויה לקנסות הבאים:

22.1 בגין העבירה של אי העברת סכומים שנוכו ליעדם במועד - קנס מותנה בסך 1,130,000 ₪;

22.2 בגין העבירה של ניכוי אסור משכר עבודה - קנס בסך 3,765,000 ₪ (הקנס המקסימלי במכפלת 100 יחידות עבירה);

22.3 בגין עבירה של קבלת בטוחות ומימושן - קנס בסך 301,200 ₪ (הקנס המקסימלי במכפלת 2 יחידות עבירה).

23. בנוסף, ועל מנת לחזק את הממד ההרתעתי, אני קובע, כי ככל שהנאשמת לא תחתום על ההתחייבות הנ"ל, תהיה היא צפויה למאסר של 3 חודשים, וזאת בהתאם לסעיף 74 לחוק העונשין.

24. **המזכירות** תשלח את שוברי התשלום ואת ההתחייבות לנאשמת, באמצעות בא כוחה, אשר יחזיר את ההתחייבויות כשהן חתומות בתוך 45 יום מהיום (בהתחשב במצב הביטחוני השורר כעת בארץ).

25. תשומת לב הנאשמת מופנית להוראות הכלליות הבאות:

א. ככל שמועד התשלום חל בשבת או ביום חג, עליה **להקדים** את התשלום על מנת להימנע מקנסות ומריבית פיגורים.

ב. החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שקבע בית הדין.

ג. ניתן יהיה לשלם את הקנס כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

· בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il.

· מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592

או בטלפון 073-2055000.

ד. במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

ניתן היום, ט"ו חשוון תשפ"ד, 30 אוקטובר 2023, בהעדר הצדדים.